

Dantons dood in het NTG

Het spiegelgevecht van Danton en Robespierre

In 1981 regisseerde Ulrich Greiff een memorabele *Woyzeck* bij het NTG.

Drie jaar later zet hij de Büchnerreeks verder met *Dantons dood*.

De visuele intelligentie van Ulrich Greiff in tekst en beeld.

Het seizoen is bijna afgelopen en opnieuw, elk jaar weer, moet men vaststellen dat van alle repertoiregezelschappen alleen het NTG zijn opdracht waarmaakt. Waar men het elders houdt op onbenulligheden en goedkoop vertier, kiest het NTG resoluut voor de klassiekers: Molière, Shakespeare, Tsjechov, Büchner, e.a. Het is goed de fundamenten af en toe nog eens op hun stevigheid na te kijken. Waar elders op een inteelterige manier aan theater gedaan wordt, wat zieke, zwakke produkties tot gevolg heeft, gaat het NTG naar buiten: volgend seizoen is bijna helemaal aan gastregisseurs overgeleverd: Franz Marijnen, Ulrich Greiff, Jean-Louis Penoit, Stavros Doufexis, Herman Gilis. Een inbreng van vers kapitaal die alleen maar verrijkend kan zijn, ideeën kan doen botsen, normen aanscherpen.

Als voorsmaak daarvan kwam Ulrich Greiff *Dantons dood* regisseren. Drie jaar geleden deed hij hier een memorabele *Woyzeck* van dezelfde Büchner. *Dantons*

dood is een moeilijker stuk, hoewel de voedingsbodem dezelfde is: de verhouding tussen individu en samenleving. Die wordt gesteld n.a.v. de Franse Revolutie (het stuk bestaat voor een groot deel uit historische redevoeringen): streef je een wereld na waarin het goed wonen is voor jezelf, of ga je, met de deugd als vaandel, nog verder, op gevaar dat de revolutie haar eigen kinderen opvreet. De levensgenieter Danton tegenover de asceet Robespierre.

De acteursregie van Greiff is erg statisch. De tekst wordt vrij langzaam gezegd, fysieke commentaar wordt achterwege gelaten. Aan de acteurs stelt dat zware eisen, die voor het grootste deel indrukwekkend worden ingelost. De behandeling van de ruimte is daarentegen filmisch gemonteerd: veelvuldige en snelle scènwisselingen, ingrijpende beelden. Voor Greiff is theater ook en vooral visuele kunst. Beter dan tekst en analyse kunnen foto's hiervan een indruk geven.

Dantons dood (NTG) - Foto's Luc Monsaert

Scène I,2. 'Een steegje'. Een afgebrokkelde muur (als beeld voor de revolutie), daarachter drie ramen als tekens van huizen. De ramen in deze enscenering zijn ontelbaar en veelvormig: ronde boogramen, driehoekige puntige ramen, statige deurramen, halfronde getraliede ramen, simpele rechte ramen. Het raam is het broze vlies dat binnen en buiten scheidt. Het is de overgang van het private naar het maatschappelijke. En precies op dat dunne papier schrijft zich *Dantons dood*. Als geen ander stuk toont het de wrijving tussen de geschiedenis en het individu. Tegelijk vertaalt het raam (zoals het oog in *Woyzeck*) de essentiële publiek-scène verhouding: het kijken. Het is geen voyeuristische blik. Kijken betekent observatie, betekent leren. De weerspiegeling van de blik gaat naar buiten; leert over de werkelijkheid rondom ons.